

Forskerforum

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (bildet) er sammen med Universitetet i Nordland og Høgskolen i Bodø varslet om revisjon etter at Nokut har avdekket forhold som kan være ulovlige. Foto: NMBU

Stillingsannonser

**Professor i
samfunnsfag (historie)**

**Postdoktor ved
Institutt for sosiologi
og sosialt arbeid**

VESTLANDSFORSKING

**Seniorforskar på
klima- og
miljøområdet**

[Se alle stillinger](#)

Mest lest

Mistenker ulovlig samarbeid om høyere utdanning

Flere norske universiteter og høyskoler outsourcer utdanningen til institusjoner som ikke er godkjent, frykter Nokut.

 Aksel Kjær Vidnes

23.06.2015

– Det er ganske mange forhold som ikke er som de skal være. Det er en skala fra ting vi kan stille spørsmål ved til ting som er eksplisitt imot universitets- og høyskoleloven (UH-loven), sier tilsynsdirektør Øystein Lund i Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (Nokut). I en undersøkelse av 220 studier som gjennomføres i samarbeid mellom flere institusjoner, har Nokut avdekket at 75 prosent av studiene «er problematiske på ett eller flere punkter».

– Det er alvorlig i seg selv at det er et så stort omfang, sier tilsynsdirektør i Nokut Øystein Lund.

Dette er UiAs nye rektor

- NTNU-ledelsen mangler tillit

UiS stanser fusjonsprosess

Mistenker ulovlig samarbeid om høyere utdanning

Kan gå mot fusjon mellom Hint og UiN

HiOA sier ja til to nye forskningsinstitutter

Forholdene er rapportert inn av institusjonene selv, **skriver Nokut.**

Outsourcer utdanningen

Det er Nokut som gir universiteter og høyskoler fullmakt til å opprette studier. Mange av de godkjente utdanningsinstitusjonene samarbeider med institusjoner eller bedrifter som ikke selv har en godkjenning fra Nokut til å tilby høyere utdanning.

Nokut frykter institusjonene uten fullmakter får de akkrediterte institusjonene til å stå for den formelle opprettelsen av studiet, uten at universitetet eller høyskolen er tungt nok involvert i det faglige innholdet. Dermed er det ingen garanti for kvaliteten på utdanningene.

– Hovedtendensen er at institusjoner som har fullmakter til å opprette studier selv, lar eksterne aktører utføre utdanningen. Men det er vekslende hvor mye den akkrediterte institusjonen er inne i det.

Noen aktører kan være gode fasilitatorer av utdanning, men vi må kreve at den institusjonen som er akkreditert fra oss, må være involvert i det faglige innholdet, sier Lund.

– *Hvor alvorlig er dette?*

– Vi syns det er et stort omfang, og det er ikke tilstrekkelig bevissthet rundt hvor grensene går. Alvorlighetsgraden vil jeg vente litt med å beskrive til vi har gått mer inn i det, men det er alvorlig i seg

- Det hadde kanskje vært greit om Nokut hadde tilsynet først og så konkluderte, sier dekan ved Universitetet i Nordland om Nokuts fremgangsmåte.

Fakta

Nokut-revisjon

75 prosent av 220 studier som tilbys i ulike samarbeidskonstellasjoner er problematiske, ifølge Nokuts kartlegging. Alle studiene som skal revideres i første runde tilbys i samarbeid med aktører som ikke har fullmakter til å tilby høyere utdanning. Tre av disse fire studiene er fulle gradsstudier. (Klikk på lenkene for å lese brevene fra Nokut)

- **Universitetet i Nordland og samarbeidet med Bodin fagskole** om bachelorgradsstudium i nautikk, maritim økonomi og ledelse.
- **Høgskolen i Buskerud og Vestfold og samarbeidet med NKI Nettstudier** om bachelorgradsstudium i økonomi og ledelse.
- **Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og samarbeidet med Senter for eiendomsfag** om erfaringsbasert mastergradsstudium i eiendomsutvikling.
- 8 mindre studier som tilbys ved **Høgskolen i**

selv at det er et så stort
omfang.

– *Hva er det som gjør det
alvorlig?*

– Når en
utdanningsinstitusjon gir en
utdanning, må de gjerne
samarbeide i stort monn.

Men de har ansvar for
utdanningen, studieplassen
og for at utdanningen skjer
slik institusjonen ønsker at
den skal skje. Når
utdanningsinstitusjonen
selv ikke er inne i
utdanningen, men
outsourcer den til en annen

instans, har ikke vi noen garanti for at det er personer med høy
kompetanse og forskningsaktivitet som underviser, med mindre
det godtgjøres. Det er krav om at minst 50 prosent av de som
underviser i et program skal være ansatt ved institusjonen, sier
Lund.

Kritiserer Nokut

Én av institusjonene som nevnes spesifikt av Nokut er
Universitetet i Nordland (UiN). Nokut varsler at universitetets
samarbeid med Bodin fagskole om bachelorgradsstudium i
nautikk, maritim økonomi og ledelse, skal revideres.
Dekan for Handelshøgskolen ved UiN, Bjørn Olsen, sier til
Forskerforum at han opplever saken som lite dramatisk. Samtidig
skulle han gjerne sett at Nokut valgte en litt annen
fremgangsmåte.

– Vi føler kanskje at de har konkludert litt før de har hatt tilsynet.
Det hadde kanskje vært greit om de hadde tilsynet først og så
konkluderte, sier Olsen.

Han mener at UiN har orden på både kvalitetssikringen og
kompetansen ved studiet.

– Men så er det en bekymring
fra Nokut om hvor
underviserne har sine
hovedstillinger. Der har vi satt
i gang et arbeid for å sikre at
vi oppfyller Nokuts krav, sier
Olsen.

– *Nokut krever at minst 50
prosent av de som underviser
skal være ansatt ved den
institusjonen som har fullmakt
til å opprette studiet. Har*

Nokut rett i at det ikke er tilfelle her?

– Vi har vært overbevist om at vi har hatt alle elementer på plass,
både kvalitetssikringsdelen og den totale kompetansen. Men så er
det noe regelverk knyttet til hvor folk skal være ansatt. Vi har hatt

Østfold i samarbeid med Norsk eiendomsakademi.

I tillegg kalles følgende

institusjoner inn til

oppfølgingsmøter som kan føre
til revisjon:

◦ **Høgskolen i Hedmark**

◦ **Høgskolen i Molde**

◦ **Høgskolen i Nord-
Trøndelag**

◦ **Høgskolen i Oslo og**

Akershus

◦ **Høgskolen i Buskerud**

og Vestfold

◦ **NTNU**

*Det er noe
regelverk
knyttet til
hvor folk
skal være
ansatt. Vi
har hatt en
idé om at
det var på
plass.*

en idé om at det var på plass, men vi må gå tilbake og sikre at personene er ansatt på riktig sted.

– *Når dere nå får dette påpekt av Nokut, driver dere i strid med universitets- og høyskoleloven?*

– Jeg tror ikke det.

– *Hva vil skje med studentene dersom det er tilfelle?*

– Det blir hypotetisk. Vi tar sikte på å ha en god dialog med Nokut, så får vi ta det derfra.

Uklart hvem som har ansvar

Nokut varsler at de vil sende ut brev med pålegg i august, med ett års frist til å rette opp de manglene som blir påvist, i tillegg til å gjennomføre revisjon og møter med institusjonene som har rapportert inn samarbeid som kan være lovstridige.

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) på Ås i Akershus er blant institusjonene som kan vente seg besøk.

Årsaken er samarbeidet med Senter for eiendomsfag om «erfaringsbasert mastergradsstudium i eiendomsutvikling».

– Vi mener at det er såpass mange forhold i dette studiet som gjør at vi må se nærmere på det. Det ser ut som om Senter for eiendomsfag shopper fra ulike utdanningsinstitusjoner og syr sammen et eiendomsfag, hvor NMBU gir graden til slutt. Vi er usikre på om den modellen er i tråd med UH-loven, uten at vi nå slår fast at det er ulovlig.

– *Hvorfor er det eventuelt i strid med loven?*

– NMBU ser ut til å stå for en veldig liten andel av undervisningen. Det er personer på dette senteret og fra andre institusjoner som underviser. I denne matriseorganiseringen for å få fram en master, ser ikke vi at det er krystallklart at NMBU har ansvaret for studiet. Det ser ut som om det er Senter for eiendomsfag.

– *Og et slikt senter som Senter for eiendomsfag har ikke lov til å opprette studier?*

– De har lov hvis de har besøkt oss og fått vår godkjenning, men vi har ingen relasjon til dem. Dette er problemstillinger vi vil finne ut av. Vi vet ikke noe om den institusjonen, og vi ser at det er problematisk at et masterstudium ikke har tydeligere faglig forankring og kvalitetssikringsforankring.

Vi har god grunn til å tro at det er en del ting som ikke er som de skal være hos de fire vi har tatt ut til revidering.

Vil rette opp feil

Førsteamanuensis og seksjonsleder for Seksjon for eiendom og jus ved NMBU, Øystein Bjerva, mener studiet er et ordinært studium, og mener ikke universitetet bryter loven.

– Vi er positive til at vi får en anledning til å gjennomgå studiet vårt, vurdere kvaliteten og om vi kan forbedre oss. Hos oss ser vi på dette som et ordinært studium. Vi tar opp studenter og de er våre studenter som får vår grad. Slik vi ser det, har ikke vi et

samarbeid om graden, men noen av modulene er i samarbeid med Senter for eiendomsfag, sier førsteamanuensis Bjerva.

– *Nokut mener det er mulig en slik ordning er i brudd med UH-loven, hva mener du?*

– Dette studiet må selvfølgelig tilfredsstille kravene til UH-loven. Da får denne revisjonen vise om det er tilfelle eller ikke. Det er vi positive til å se på.

– *Burde dere ikke ha gjort dere opp en mening om hvorvidt studiet oppfylte UH-loven før dere opprettet det?*

– Vi mener at det er et ordinært studium på linje med andre studium, så sånn sett har vi ikke vurdert at studiet er i strid med loven.

– *Nokut mener det ikke er krystallklart at NMBU har ansvaret for studiet, men at det ser ut som om det er Senter for eiendomsfag som har det. Hvem tok initiativ til studiet, og hvem har ansvar for det?*

– Akkurat hvem som har tatt initiativ til det, vet jeg ikke. Jeg har ikke hatt ansvar for det så lenge. Men studiet er et erfaringsbasert masterstudium ved NMBU. Vi har også et ordinært masterstudium i eiendomsutvikling, så det erfaringsbaserte studiet bygger mye på det. Det er et profesjonsfag, så vi har ønsket å ha et samarbeid med profesjonsutøvere eller aktører i eiendomsmarkedet.

– *Hva vil skje med studentene i tilfelle Nokut skulle konkludere at det bryter med UH-loven?*

– Hvis noe er feil, må vi rette opp idet. Da vil vi rette på innholdet i studiet for å tilfredsstille studieforskriften.

Ønsker god dialog

Tilsynsdirektør Øystein Lund understreker at Nokut ikke har konkludert endelig i noen av tilfellene som vil bli undersøkt nærmere.

– Vi sier ikke at det automatisk er dårlig kvalitet, men vi ønsker å sjekke om det er god kvalitet, og gjøre institusjonene oppmerksomme på spillereglene som må følges når man samarbeider med eksterne aktører, sier Lund.

– *Dere går langt i å si at det har forekommet ulovligheter, men vet dere at det er tilfelle?*

– Vi har god grunn til å tro at det er en del ting som ikke er som de skal være hos de fire vi har tatt ut til revidering. Vi må ha en ordentlig prosess før vi kan si om den enkelte har gjort noe ulovlig, men institusjonene har selv rapportert om ting som ikke er i samsvar med forskriften. Vi vil ha en god dialog for å se om det de har rapportert, og sånn som vi har forstått det, er riktig.

Relaterte saker

- Krevende å integrere kjønn

[Les mer »](#)

Forskning i åpent kontorlandskap

[Les mer »](#)

- Kastar ut ekspertisen

[Les mer »](#)

**Ansatte merker
fusjonsslitasjen**

[**Les mer »**](#)

**Stortinget krever
større åpenhet om
finansiering av
læresteder**

[**Les mer »**](#)

**Forskningsbarometeret
2015:**

**Svak vekst i den
vitenskapelige
publiseringen**

[**Les mer »**](#)

Copyright © 2015 Forskerforum

REDAKTØR: [**Kjetil A. Brøttveit**](#) UTGIVER: [**Forskerforbundet**](#) KONTAKT OG INFORMASJON: [**Om redaksjonen**](#)